

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 465/2011-24

Ústavný súd Slovenskej republiky neverejnou zasadnutím senátu 20. októbra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Z. T., N., t. č. vo väzbe N., zastúpeného advokátom JUDr. P. Č., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 1 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 1 Tpo 21/2011-55 zo 6. júla 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Z. T. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. septembra 2011 doručená sťažnosť Z. T., N., t. č. vo väzbe N. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu

zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 1 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 Tpo 21/2011-55 zo 6. júla 2011.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, odboru Západ, Trnava sp. zn. PPZ-306/BOK-ZA-2010 zo 14. decembra 2010 podľa § 206 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) trestne stíhaný pre obzvlášť závažný zločin vydieračského únosu podľa § 186 ods. 1, ods. 2 písm. b) a ods. 4 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) spáchaného závažnejším spôsobom konania podľa § 138 písm. a) a i) Trestného zákona.

Uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 1 Tp 156/2010 z 18. decembra 2010 bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku. Na základe sťažnosti sťažovateľa krajský súd uznesením č. k. 2 Tpo 32/2010-40 z 21. decembra 2010 rozhodnutie okresného súdu zrušil a sťažovateľa vzal do väzby iba z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Sťažovateľ 11. februára 2011 podal žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu a zároveň požiadal o nahradenie väzby písomným sľubom podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku a ponúkol peňažnú záruku za nahradenie väzby podľa § 81 ods. 1 Trestného poriadku. O týchto žiadostiach sudkyňa pre prípravné konanie okresného súdu rozhodla uznesením č. k. 1 Tp 21/2011-12 z 10. marca 2011 v spojení s opravným uznesením z 22. marca 2011 tak, že žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby zamietla a písomný sľub ani peňažnú záruku neprijala.

Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej krajský súd uznesením č. k. 2 Tpo 9/2011-22 zo 6. apríla 2011 rozhodol tak, že ju ako nedôvodnú zamietol.

Dňa 3. júna 2011 prokurátor Krajskej prokuratúry v Nitre (ďalej len „krajská prokuratúra“) pod sp. zn. Kv 138/2010 podal okresnému súdu návrh na predĺženie lehoty trvania väzby, o ktorom sudkyňa okresného súdu pre prípravné konanie uznesením sp. zn. 1 Tp 52/2011 z 28. júna 2011 rozhodla tak, že podľa § 76 ods. 2 a 3 Trestného poriadku predĺžila lehotu trvania väzby sťažovateľa do 14. novembra 2011.

Proti rozhodnutiu o predĺžení trvania lehoty väzby podal sťažovateľ 28. júna 2011 sťažnosť, o ktorej krajský súd uznesením č. k. 1 Tpo 21/2011-55 zo 6. júla 2011 rozhodol tak, že ju ako nedôvodnú zamietol.

Podľa názoru sťažovateľa týmto rozhodnutím krajský súd porušil jeho základné právo na osobnú slobodu (čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy), základné právo na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), právo na slobodu a bezpečnosť [čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru] a právo na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru).

V sťažnosti «poukazuje na extrémny rozpor medzi zisteným skutkovým stavom veci doposiaľ vykonaným dokazovaním a jeho právnym vyhodnotením, ktoré neumožňuje ďalej zákonným spôsobom držať ho vo väzbe.

Rekapituláciou podstatných skutočností týkajúcich sa predmetu ústavnej sťažnosti možno dospieť k nasledujúcim záverom:

Krajský súd pred vydaním Uznesenia sp. zn.: 1 Tpo/21/2011-55 z 06. júla 2011, z obsahu pripojeného spisu ako i jeho predchádzajúcich rozhodnutí vo veci mal za preukázané, že:

1. Totožnosť sťažovateľa je známa, má riadne nahlásený trvalý pobyt na ktorom sa zdržiava, prechodné bydlisko evidované nemá, je zamestnancom v obchodnej spoločnosti... z ktorého má príjem. Je jediným živiteľom rodiny, žije v spoločnej domácnosti s družkou - matkou ich maloletého dieťaťa, ktorá je t. č. na materskej dovolenke, pred vzatím do väzby viedol riadny život, nebol doposiaľ súdne trestaný.

2. Z výpovede poškodeného vyplýva, že tento sťažovateľ pozná len ako zamestnanca obchodnej spoločnosti..., ktorá jeho spoločnostiam dodávala tovar. So sťažovateľom nikdy

žiadne obchody neuzatváral. Potvrdil tiež, že sťažovateľ sa voči jeho osobe nikdy žiadneho násilia nedopustil.

3. Po spáchaní skutku, ktorý sa mal uskutočniť v dňoch 05. decembra 2010 až 06. decembra 2010, sťažovateľ poškodeného nevyhľadával, osobne, telefonicky, elektronickými prostriedkami nekontaktoval a neuskutočňoval žiadne ďalšie právne kroky na uspokojenie akýchkoľvek pohľadávok tretích osôb voči poškodenému, keďže on voči poškodenému žiadne pohľadávky ani záväzky neeviduje.

4. Krajský prokurátor vydaným Uznesením sp. zn.: Pv 138/2010 z 05. mája 2011... zaistil nárok poškodenej spoločnosti... na majetkových právach sťažovateľa v obchodnej spoločnosti... a... zakázal nie sťažovateľovi ale obvinenému Š. J. s obchodným podielom nakladať,... zaistil uspokojenie nároku na náhradu škody spôsobenej trestným činom poškodenému... na majetkových právach obchodnej spoločnosti... v ktorej sťažovateľ nie je spoločníkom ani konateľom a to pohľadávke obchodnej spoločnosti... voči poškodenému... vzniknutej na základe zmluvy o pôžičke... a... zakázal obchodnej spoločnosti.. nakladať s uvedenou pohľadávkou...

5. Uznesením krajského súdu sp. zn.: 2 Tpo/32/2010-40 z 21. decembra 2010 u sťažovateľa bol v čase rozhodovania sudkyne pre prípravné konanie o návrhu krajského prokurátora na predĺženie lehoty trvania väzby daný už len dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. a nie ako to tvrdil krajský prokurátor, aj podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por.

6. Argumentácia krajského prokurátora o potrebe vykonania ďalších vyšetrovacích úkonov ako dôvodu predĺženia lehoty trvania väzby je nepravdivá, lebo a) tretí obvinený vo veci... využil svoje právo nevypovedať ku skutku kladeného mu za vinu v extradičnej väzbe v Českej republike a toto svoje právo využil aj pri výsluchu dňa 21. júna 2011 pred Okresným súdom v Nitre, v konaní vedenom pod sp. zn.: 21 Tp 303/2011, b) svedok Ing. R. L... bol vypočutý Políciou českej republiky... 16. júna 2011, c) svedok J. B... bol vypočutý Prezidiom policajného zboru, úradu boja proti organizovanej kriminalite,... 09. júna 2011, d) svedkovia B. M... a poškodená K. S... boli už vo veci vypočutí a k akej novej skutkovej okolnosti ich treba vypočuť, sa z podaného návrhu na predĺženie lehoty trvania väzby nedá zistiť.

7. Krajským prokurátorom požadované zabezpečenie listinných dôkazov, a to znaleckého posudku znalcom z odboru elektrotechnika a oznámenie údajov o uskutočnenej

telekomunikačnej prevádzke, ako argument na predĺženie lehoty trvania väzby je neudržateľný, lebo vyššie citované listinné dôkazy svojim obsahom majú len potvrdiť alebo vyvrátiť obsah iných nepriamych dôkazov, o ktoré sa zatiaľ celé obvinenie opiera...

Z rekapitulácie... možno urobiť nasledujúce závery:

1. *Doposiaľ vykonané dokazovanie vo veci nepreukázalo z konania sťažovateľa alebo z ďalších konkrétnych skutočností vo vzťahu k niektorej nežiadúcej forme správania, označovanej ako dôvod preventívnej väzby, naplnenie materiálnych podmienok väzby.*

2. *Krajský súd vo vydaných Uzneseniach o zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu a o predĺžení lehoty trvania väzby, neosvedčil žiadne významné skutočnosti pre trvanie väzobných dôvodov, pričom možnosťami nahradiť ju zárukou, sľubom alebo peňažnou zárukou sa vôbec nezaoberal a nevyslovil žiadne zákonné ani ústavne konformné závery odôvodňujúce ich zamietnutie. Vydané Uznesenia sú založené len na abstraktných úvahách, nie na konkrétnych skutočnostiach odôvodňujúcich väzbu.*

3. *Vzatím osoby sťažovateľa do väzby bez náležitého zhodnotenia primeranej a spravodlivej rovnováhy („fair and just balance“) medzi záujmami štátu a právom na osobnú slobodu, neberúc do úvahy skutočnosť, že nie sú v prejednávanej veci naplnené základné materiálne podmienky väzby, v procese rozhodovania o jeho vzatí do väzby sa nerešpektovali právne relevantné princípy a zásady, ktorými sa riadi ESLP a ústavný súd pri posudzovaní dôvodnosti väzby a jej trvania.*

4. *Neberúc do úvahy sťažovateľom namietané skutočnosti, ktorými sa krajský súd vôbec nezaoberal a nezaujal k nim právne relevantné závery, ktoré by zákonným a ústavným spôsobom vo svojich rozhodnutiach aj odôvodnil, hoci podľa platnej judikatúry ústavného súdu práve takéto posúdenia a závery sú zásadne úlohou všeobecných súdov, rozhodol v oboch prípadoch v danej veci o dôvodoch väzby arbitrárne, zjavne neodôvodnene, v rozpore s princípom spravodlivosti...*

Pretože doposiaľ vykonané dokazovanie vo veci nepreukázalo z konania sťažovateľa alebo z ďalších konkrétnych skutočností vo vzťahu k niektorej nežiadúcej forme správania, označovanej ako dôvod preventívnej väzby, naplnenie materiálnych podmienok väzby, sťažovateľ považuje rozhodnutie krajského súdu o dôvodoch trvania jeho väzby za neústavné, nezákonné a neprimerané.».

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Krajský súd v Nitre právoplatným Uznesením sp. zn.: 1 Tpo/21/2011-55 z 06. júla 2011, ktorým podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. bola lehota trvania väzby Z. T. predĺžená do 14. novembra 2011 porušil jeho základné práva podľa čl. 17 ods. 2, ods. 5 a podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj právo podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje Uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn.: 1 Tpo/21/2011-55 z 06. júla 2011 v časti týkajúcej sa Z. T. a prikazuje Krajskému súdu v Nitre, aby menovaného neodkladne prepustil z väzby na slobodu.

3. Sťažovateľovi priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 314,18 €..., ktorú je Krajský súd v Nitre povinný vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu Advokátskej kancelárie Č... s. r. o.,... do pätnástich dní od doručenia tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého

návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom:...

c) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či namietaným uznesením krajského súdu sp. zn. 1 Tpo 21/2011 zo 6. júla 2011 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 1 Tpo 21/2011 zo 6. júla 2011

Ústavný súd v prvom rade poznamenáva, že rozhodnutie krajského súdu, ktoré sťažovateľ sťažnosťou napadol, je rozhodnutím, ktorým bola zamietnutá sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 1 Tp 52/2011 z 28. júna 2011 o predĺžení lehoty trvania väzby sťažovateľa, t. j. je výsledkom konania a rozhodnutia o väzbe [§ 72 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku]. V tomto prípade preto nešlo o rozhodovanie vo veci samej, teda o vine a treste, resp. o trestnom obvinení.

V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane konštatoval (napr. I. ÚS 100/04, III. ÚS 135/04, II. ÚS 151/09), že ide

o všeobecné ustanovenie, ktoré upravuje základné právo na súdnu ochranu, a to vo vzťahu ku konaniu vo veci samej, a nevzťahuje sa na konanie o väzbe, na ktoré je aplikovateľné ustanovenie čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ktoré je vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy v pomere špeciality a sú v ňom implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe, a preto sú na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikovateľné špeciálne ustanovenia čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy.

Obdobne vo vzťahu k porušeniu práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd poznamenáva, že konania všeobecných súdov, ktorými sa rozhoduje o väzbe, nie sú konaniami o trestnom obvinení a ani konaniami o občianskych právach alebo záväzkoch, ako to vyžaduje citovaný článok dohovoru. Väzobným konaním podľa názoru ústavného súdu nemôže dôjsť k porušeniu práv zaručených v čl. 6 ods. 1 dohovoru aj z dôvodu, že túto oblasť ochrany práv upravuje vo svojich ustanoveniach čl. 5 dohovoru. Ústavný súd v tomto smere poukazuje aj na stabilnú rozhodovaciu prax Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej osobnú slobodu chráni čl. 5 dohovoru (napr. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva de Wilde et al. v. Belgicko z 18. júna 1971, AČ. 12, § 65, § 67, § 71 – § 77 etc.).

Článok 6 dohovoru upravuje právo na spravodlivý proces. Tento článok dohovoru sa teda zásadne nevzťahuje na konanie o väzbe, pre ktoré platí špeciálna, pokiaľ ide o procesné záruky poskytnuté osobe nachádzajúcej sa vo väzbe, v zásade prísnejšia právna úprava obsiahnutá v čl. 5 dohovoru upravujúcom právo na slobodu a bezpečnosť (napr. II. ÚS 15/05).

Sťažovateľ namietal porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru rozhodnutím krajského súdu, ktorým zamietol jeho sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu, ktorým bola predĺžená lehota trvania jeho väzby, teda takým rozhodnutím všeobecného súdu, na ktoré sa čl. 46 ods. 1 ústavy ani čl. 6

ods. 1 dohovoru vecne nevzťahujú. Pretože neexistuje žiadna vecná súvislosť medzi napadnutým rozhodnutím krajského súdu o väzbe a namietaným porušením označených článkov ústavy a dohovoru, je sťažnosť sťažovateľa v tejto časti zjavne neopodstatnená, a preto ju ústavný súd odmietol už na predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. K namietanému porušeniu základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 1 Tpo 21/2011 zo 6. júla 2011

Vo vzťahu k námietke porušenia základného práva na osobnú slobodu, resp. práva na slobodu a bezpečnosť ústavný súd poukazuje na to, že v zásade nie je tzv. „skutkovým súdom“, teda súdom, ktorý by vykonával dokazovanie na zistenie skutkového stavu, ak by malo ísť o dokazovanie, ktoré by malo nahradiť dokazovanie nevykonané všeobecnými súdmi.

Ústavný súd vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje iba na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách, pričom nesmie ísť o takú interpretáciu a aplikáciu právnych noriem, ktorá by bola arbitrárna alebo zjavne neopodstatnená (I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 228/05).

Okresný súd uznesením sp. zn. 1 Tp 52/2011 z 28. júna 2011 vyhovel návrhu prokurátora krajskej prokuratúry a predĺžil lehotu trvania väzby sťažovateľa do 14. novembra 2011. Proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej krajský súd napadnutým uznesením č. k. 1 Tpo 21/2011-55 zo 6. júla 2011 rozhodol tak, že ju zamietol.

Krajský súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol:

„Uvedené uznesenie súd I. stupňa odôvodnil tým, že vyšetrovateľ po vznesení obvinenia a po vzatí oboch obvinených do väzby, až do podania návrhu na predĺženie lehoty trvania väzby, konal vo veci plynulé. Okrem opätovných výsluchov obvinených, vykonal výsluchy poškodeného JUDr. M... Ch..., svedkov K... Š..., B... M..., K... P..., M... H..., S... T..., R... O..., E... P..., V... K..., V... B..., M... G..., Ing. V... D..., M... G.... Tiež pribral do konania znalcov a ústav, zadovážil znalecké posudky a listinné dôkazy. Prostredníctvom prokurátora Krajskej prokuratúry v Nitre požiadal o vykonanie úkonov Krajské statní zastupitelství v Brne. Z vyjadrenia obhajcov vyplýva, že v Českej republike bol vypočutý svedok L... Obvinený D... M... bol vypočutý v Českej republike v rámci vydávacieho konania a tiež sudcom pre prípravné konanie na území Slovenskej republiky.

Súd I. stupňa mal z vyšetrovacieho spisového materiálu za preukázané, že dokazovanie v prípravnom konaní nebolo doposiaľ ukončené napriek tomu, že orgány činné v trestnom konaní konali plynulé. Prípravné konanie nebolo možné ukončiť vzhľadom na rozsiahlosť a obtiažnosť danej trestnej veci. Do 14. 7. 2011. kedy končí obom obvineným základná lehota väzby, nebude možné ukončiť prípravné konanie tak, aby boli zadokumentované všetky dôkazy, ktoré je potrebné vykonať. Okrem vyšetrovacích úkonov súvisiacich so zabezpečením a vykonaním dôkazov je potrebné, aby si obvinení a obhajcovia preštudovali vyšetrovací spis tak, aby mohli navrhnúť vykonanie dôkazov, ktoré považujú za potrebné a aby orgány činné v trestnom konaní mohli rozhodnúť vo veci samej, alebo aby prokurátor podal v príslušnej lehote na obvinených obžalobu na príslušný súd.

Napokon poukázal na to, že u oboch obvinených naďalej trvajú dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Aj naďalej je daná obava, že obvinení svoje konanie voči poškodenému zopakujú, pretože proti nemu použili fyzické násilie a zároveň sa mu vyhrážali smrťou. Preto stále trvá dôvodná obava, že ich prepustením na slobodu by mohlo dôjsť k závažnejšiemu následku na zdraví, prípadne živote poškodeného a hrozí zmarenie alebo sťaženie účelu trestného konania...

Krajský súd v Nitre, ako súd nadriadený, potom postupom podľa § 192 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. por., pri rozhodovaní o sťažnosti preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovatelia podali sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia...

Ako to vyplýva z predloženého spisového materiálu, krajský prokurátor... podal dňa 3. 6. 2011 na súde I. stupňa návrh podľa § 76 ods. 2 Tr. por. na predĺženie lehoty trvania väzby obvinených Š. J. a Z. T., stíhaných pre obzvlášť závažný zločin vydieračského únosu podľa § 186 ods. ods. 1, ods. 2 písm. b/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a/, písm. i/ Tr. zák.. Navrhol predĺžiť obom obvineným väzbu do 14. 11. 2011...

Po preskúmaní predloženého spisového materiálu nadriadený súd dospel k záveru, že sťažnosti obvinených Š. J. a Z. T. nie sú dôvodné.

Ako to vyplýva z predloženého spisového materiálu proti obvineným Š. J. a Z. T. (a taktiež obvinenému D. M.) sa vedie trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin vydieračského únosu podľa § 186 ods. 1, ods. 2 písm. b/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a/, písm. i/ Tr. zák.

V danom prípade aj podľa názoru nadriadeného súdu, z doposiaľ vykonaného dokazovania vyplývajú také skutočnosti, ktoré nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie a menovaným obvineným vznesené obvinenie bol spáchaný a tento má znaky obzvlášť závažného zločinu vydieračského únosu podľa § 186 ods. 1, ods. 2 písm. b/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a/, písm. i/ Tr. zák.

Zároveň sú dané dôvody na podozrenie, že tento skutok mali spáchať obvinení Š. J. a Z. T. aj s ďalšou obvinenou osobou.

Na základe uvedeného súd I. stupňa dospel k správne mu záveru o tom, že dôvody preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. u obvinených Š. J. a Z. T. sú aj naďalej dané a aj v danom štádiu konania odôvodňujú obavu, že v prípade ich prepustenia na slobodu budú pokračovať v páchaní obzvlášť závažnej úmyselnej a násilnej trestnej činnosti, pre ktorú im bolo vyšetrovateľom vznesené obvinenie a súčasne sa nachádzajú vo väzbe, pretože touto trestnou činnosťou si mali zabezpečiť násilím od poškodeného podpísanie rôznych dokumentov, a to najmä zmluvy o pôžičke a uznanie dlhu vo výške 240.000,- eur, generálnej plnej moci poškodeného ako splnomocniteľa na obvineného Š. J. ako splnomocnenca, kúpnopredajnej zmluvy na vozidlo zn. M., plnej moci na užívanie tohto motorového vozidla.

Pokiaľ ide o samotný návrh prokurátora na predĺženie väzby obvineným, nadriadený súd sa stotožnil s názorom súdu I. stupňa. V danom prípade sa jedná o vyšetrovanie obzvlášť závažnej násilnej trestnej činnosti, kde obaja menovaní obvinení, aj s ďalšou

obvinenou osobou, s cieľom únosu a vydierania poškodeného... mali vopred napláňovať jeho únos. Za tým účelom mali vopred si napláňovať a rozdeliť medzi sebou úlohy a spáchanie trestného činu koordinovať, kde mali poškodeného... vlákať do motorového vozidla, odviesť ho v tomto aute, kde ho mali opakovane udierať do oblasti úst rukou zovretou v päst', hroziť mu, že sa nedožije sviatkov a že ho zabije, škrtiť ho pažou zovretou okolo krku. Keď sa poškodenému podarilo z vozidla ujsť, mali ho chytiť, násilím ho ťahať do vozidla, krátkou guľovou zbraňou mu hroziť zastrelením. Následne mali poškodeného odviesť cez maďarské hranice smerom na B., vyhrážať sa mu smrťou, sústavne ho strážiť a brániť mu v slobodnom pohybe. Potom ho mali zaviesť do K., do kancelárskych priestorov neznámeho objektu, kde mal čakať páchatel' č. 3, tam zisťovať od poškodeného jeho majetkové pomery. Odtiaľ mali s poškodeným odísť do hotela E. v K., kde po ubytovaní mali poškodenému prikázať zavolať svojej priateľke, aby odovzdala známym jeho motorové vozidlo M. Tiež mali poškodenému prikázať podpísať rôzne dokumenty, najmä zmluvu o pôžičke a uznanie dlhu vo výške 240.000,- eur, generálnu plnú moc, kúpno predajnú zmluvu na vozidlo zn. M. a plnú moc na užívanie uvedeného motorového vozidla. Po podpise týchto dokumentov mali poškodeného prepustiť a spôsobiť mu hematóm v oblasti hornej pery, rozsiahlu odreninu chrbta v krížovej oblasti, nevoľnosť, bolesť hlavy a škodu na majetku uznaním dlhu vo výške 240.000, eur.

Vzhľadom na spôsob, akým mala byť trestná činnosť spáchaná, je potrebné na jej objasnenie zabezpečiť dôkazy aj prostredníctvom dožiadaní a ďalších procesných úkonov v Českej republike, čo tiež vyžaduje poskytnutie orgánom činným v trestnom konaní primeraný čas.

Závažnosť a rozsah posudzovanej veci, ktorú je potrebné objasniť ju robí obťažnou, najmä vzhľadom na rozsah dokazovania, ktoré je potrebné vykonať. Z týchto dôvodov ani podľa názoru nadriadeného súdu nie je možné trestné stíhanie skončiť v zákonom uvedenej lehote, pričom prepustením oboch obvinených na slobodu zároveň hrozí, že bude zmarené alebo podstatne sťažené dosiahnutie účelu trestného konania.

Na základe preskúmania predloženého spisového materiálu, najmä jeho rozsahu ako aj obsahu zabezpečených dôkazov, nadriadený súd zároveň dospel k záveru, že vyšetrovateľ v predmetnej väzobnej veci doposiaľ postupoval plynule, bez prieťahov, teda s osobitnou starostlivosťou a urýchlením...

Vzhľadom na uvedené súd I. stupňa správne rozhodol, keď na návrh prokurátora podľa § 76 ods. 2, ods. 3 Tr. por. predĺžil lehotu trvania väzby obvineným Š. J. a Z. T. do 14. 11. 2011.

Keďže nadriadený súd nezistil žiadne dôvody na zmenu napadnutého uznesenia, sťažnosti obvinených, ako nedôvodné zamietol.“

V citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajský súd jednoznačne uviedol, prečo sťažnosť sťažovateľa (a ďalšieho spoluobvineného) proti uzneseniu súdu prvého stupňa o predĺžení trvania lehoty väzby zamietol. Po preskúmaní vyšetrovacieho spisového materiálu vyhodnotil, či sú v trestnej veci sťažovateľa dané všetky zákonom vyžadované podmienky na jeho ponechanie vo väzbe a tieto považoval za splnené.

Záveru o tom, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, že má znaky trestného činu a že existuje dôvodné podozrenie, že ho spáchal sťažovateľ, pritom oprel o v trestnom konaní vykonané dôkazy.

Zároveň krajský súd uviedol konkrétne skutočnosti odôvodňujúce obavu, že by sťažovateľ mohol v trestnej činnosti pokračovať, a to opisom spôsobu, akým k spáchaniu trestného činu došlo, a čo sa ním páchatelia (teda aj sťažovateľ) snažili dosiahnuť.

Krajský súd neopomenul odôvodniť ani potrebu ponechania sťažovateľa vo väzbe, a teda predĺžiť lehotu trvania väzby, a to z dôvodu potreby vykonania ďalších procesných úkonov a obťažnosťou veci.

Z uvedeného teda vyplýva, že krajský súd dal odpovede na všetky pre rozhodnutie o väzbe relevantné otázky.

Keďže úlohou ústavného súdu je sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach správne aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd, nemôže zasahovať do ich skutkových a právnych záverov, ak ich z danej perspektívy možno

pokladať za udržateľné. A práve aj v tomto smere sa rozhodnutie krajského súdu z hľadiska sťažovateľovej námietky javí ako akceptovateľné.

Z tohto hľadiska treba považovať pozbavenie osobnej slobody sťažovateľa za zákonné, pretože sa udialo v súlade s konaním ustanoveným v zákone, na základe rozhodnutia príslušného súdu a z dôvodov uvedených v zákone.

Ústavný súd teda nezistil taký výklad relevantných ustanovení procesného predpisu upravujúceho postup v trestnom konaní v označenom rozhodnutí krajského súdu a ich uplatnenie vo veci sťažovateľa, ktorý by mohol vyvolať nezlučiteľné účinky s ústavou. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti, arbitrárnosti názoru alebo svojvôli krajského súdu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným.

Vzhľadom na tieto dôvody ústavný súd vyslovil, že sťažnosť sťažovateľa je aj v tejto časti namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného v čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru zjavne neopodstatnená, a preto ju odmietol už na predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pretože sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, neprichádzalo do úvahy rozhodovanie ústavného súdu o ďalších požiadavkách sťažovateľa (zrušiť rozhodnutie krajského súdu, prikázať prepustiť sťažovateľa z väzby na slobodu a nahradiť mu trovy konania pred ústavným súdom), rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. októbra 2011